

bundel 'les allemands et la science', bijdragen van 27 vooraanstaande franse wetenschapsbeoefenaars, vormen niet het fraaiste hoofdstuk der academische geschiedenis, die nog zwarter kleur aannam onder communistische en nationaal-socialistische ook het geestesleven beheersende regimes.

Universiteiten moeten kiezen. Maar het huidige leven plaatst wel voor enige tegenstrijdigheden – werkelijke of vermeende –, die door velen onderkend vooral door de jongeren worden uitgespeeld, nu eens in werkelijke verontrusting, dan weer om enige deining te veroorzaken, maar toch in het algemeen vanuit het verklaarbare besef dat de wereld waarin zij uitgroeien tot volwassenheid een teleurstellende is vol onverzoende contrasten. Dat men rookt en tegelijk over luchtvervuiling klaagt, is tot daar aan toe, al heeft dan echte luchtvervuiling in 1952 in Londen 4000 slachtoffers gekost. Vreemder is het ijveren voor een betere zorg ten behoeve van hartpatiënten en het berusten te zelfder tijd in een toenemend aantal slachtoffers vragend verkeer: de Verenigde Staten komen heden op 60.000 doden per jaar, een aantal hoger dan van de Amerikanen die in Vietnam vielen. Schril is de tekening hoe in een behagelijke omgeving van een daktuin de theekopjes op de schotels klikken, terwijl op straat de revolutie woedt. In Saigon worden in een laboratorium verfijnde onderzoekingen van medische aard – naar enzymen – verricht en buiten sterft men aan sedert een eeuw onder normale omstandigheden en bij behoorlijke behandeling bedwongen ziekten. Enerzijds slaagt de mens er in de maan te bereiken in een op seconden berekende tijd, terwijl het kantoor in de binnenstad met ruime afwijking van tijdschema's wordt betreden vanwege de drukte in het spitsuur. Het is geoorloofd om vijanden op afschuwelijke wijze van het leven te beroven: men brandt hen kleren en huid van het lijf; te zelfder tijd is het in Amerika verboden rectorale missives op de campus aan de vlammen prijs te geven. Wat zullen universiteiten en hogescholen willen doen, waartoe dient men hen in staat te stellen? Zij hebben niet de beslissingsbevoegdheid voorzover uit de gemeenschapskas gefinancierd, maar kunnen wel een zwaar wegende mening te berde brengen.

Universiteiten en hogescholen hebben te kiezen, voorzover er niet voor hen gekozen wordt. Van meer eenvoudige aard is de vraag of zij allen zullen opnemen die willen en kunnen studeren. Niet zoveel lastiger is de kwestie van de geschikte organisatorische vorm, want waarom zou het: *variis modis bene fit* niet toepasselijk zijn? Diep snijdt de beslissing of men als instellingen van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek volop aan de strijd om de samenleving in stand te houden en te verbeteren zal deelnemen. Telkens is in het geding de eigenlijke opvatting, die omtrent het academisch bedrijf gehuldigd wordt. Nog steeds biedt het meeste houvast als universitaire taak het onderwijzen, onder-